

TELEGRAPHUL ROMAN.

Телеграфъ есе de доз орѣ не септемвръ: Жоіа ші Дэмінека. — Прептмерація се сефаже до Сікіїї ла еспедитбръ фоеі; не аффарь ла ч. р. поще, кѣ вані гата, пріп скірсірі франкате, адресате къtre еспедитбръ. Прецізл прептмерації пентръ Сікіїї есте пе an. 7. ф. в. а. ear по o жжет сте de an. 3. ф. 50. кр. Пентрчелалите пърні але Трансаідваніе ші пентръ провін

Nº 39.

АНДЛѢХ.

Ci^ovi^j, 17. Mai^j, 1862.

МЕМОРИАЛЫ.

прівіторів ла регалістії, че съптъ а се конкіъта ла dieta чеа
mai de апропе а Трансильвани.

(Лнкеиеpe.)

Пентръкъ, че контрієвіе рошъпії ла пърере таї пъцінъ, дъпъ таї пъціна лоръ пропrietate de пътъптъ, ачсеа о свѣplineскѣ еї къ твлтѣ таї не съсѣ пріп dapea не капъ чеа днфріко-шiatѣ de mare, каре kade не еї дн mesvръ - дн tokta асемenea, фъръ прівіре ла таї пъціна лоръ пропrietate; таї дн-коло скъгешъптал ачелъ пърятѣ се компенсéзъ de ажбисъ ши пріп ачсеа, къ рошъпії, адекъ попорвлѣ церапъ - поседе пътъптъ таї totѣ греѣ дъждвітѣ кълтіавілъ, не къндѣ mariapii, къ deosевіре побілішea лоръ чеа фортѣ bine посесіонатъ дн твл-диме mare аре фъпаціе пъцінъ дн портъторіѣ ші пъдваръ, карі се афль пътai фортѣ жосѣ дъждвіте; дн fine требвє съ се пъ-пъ аічъ дн кътпъпъ ші комерчівлѣ челъ фортѣ днсемпъторіѣ, каре таї вертосѣ къ Moldova, Цеара рошъпіескъ ші Тврчіа таї пътai пріп рошъпії се тіжлоcheше, ші репвіта кресчере de віte, каре се практисéзъ earѣ пътai de рошъпії.

Мн сквртъ, е лвкв Фъръ *Indoéль*, квткъ пацієна рошъпъ
пбрть кв твлтъ таї твлтъ дектъ жютетате din сарчиніле
контрівзієнії *Apdealъ*.

Мп fine маі віне лъпгъ ачеста ші коптівщікпea съпелзі,
каре Фъръ лndoéль траце чеа маі твлтъ лп квтпна дечізъ-
торіь, ла каре ротпнї іаѣ парте лп тессръ лпкъ ші маі ма-
ре. парте, пептвкъ съптъ чеі маі пштероші, парте лпсе, къ
еі сингріді аѣ маі твлді прыпчі ші маі пшпізъ авере, декътъ
сасій, секвій ші mariapій, de ачеса се афъ маі пшпізъ лп ста-
ре de а'ші ретраце Фечіорії лорѣ дела артата лпппъртескъ.

Kontinentelъ de реквдї пе an. 1861 фъчеа 5029. De аci kadъ ла 3400 не рошънї, катъ 1200 пе mariapo-секві ши ка ла 400 не сашї.

Акътъ дѣкъ сарѣ прецві къте впѣ Фечорѣ датѣ ла тиліцъ дѣпъ прецвлѣдъ рѣскѣтъ паре, порматѣлъ киарѣ de лнталълѣ ре-
цимъ, атѣпчі арѣ ресѣлта съма ачестеї сарчине пѣвліче пеп-
тре пацівnea рошъпъ камѣ ла 4 тиліонѣ фл.; пептре тагиаро-
текві камѣ ла 1 $\frac{1}{2}$ тиліонъ, пептре саші камѣ $\frac{1}{2}$ тиліонъ.

Дрептѣ ачееа, тóте ачестеа момente de атъта імпортанць, тóте ачестеа лптересе de віеúш ші ачешті факторій аі репре-сентадівней, каре лп лвтима чівілісать се іеú de васа девісівъ ла фрептврі, - даў пацівней ротъне лп Arpéлъ чea маі Fндатъ претенсівne пептв de a фіреспектатъ лп тóте черквріле віе-цеї пввліче, пріп үртаре ші ла densmipea de регаліші - токіта лп пропорцівne къ пнтервл ші лпсемптьатеа еі; маі въртосъ, дékъ вомъ ждека, къ ротъній аў фостъ ші маі свтъ лпкъ ші астьзі чеі маі dekiараці, лоіалъ ші чеі маі аліпіді свдіді аі лппъратвлі ші аі рецішвлі сеў. Пе лъпгъ ачеста еі аў о лптеледінць пе атътв de пнтеросъ, пе кътъ ші кредінчось, каре е гата ші капаче а серві лпделептелор ші пърітвцілор інтенцівні але монархвлі сеў.

Дечі пої сокотімъ, ші не ѡінемъ de datorіа чеа таі съп-
ть, а декіара пе фацъ ші Фъръ сfiéль, квітъ, дёкъ заче лін-
пальтблій рецимъ ліппърътескъ ліп адевъръ ла апітъ, ка dieta
чeа маі de апропе трапсілванъ се дее впѣ ресълтатъ пріїпчюсъ
ші авенпътюсъ, апої се віне воéскъ а конкіета ла ачееші ре-
галищій ліп пътервлій маі съсъ ліндефетатъ ші дапъ пропор-
ціонеа констътатъ - de 6 роmълі ла 3 магіаро-секві ші впѣ
сасъ; пріп врмаре, дёкъ d. e. пътервлій лоръ тоталъ саръ деfіце
ла 120, съ се іee ачестія пептру саші вна шесіме, адекъ 12,
- din mariapo-секві къте треі шесімі адекъ 36, ші din на-
ціонеа роmълі къте шесе шесімі, адекъ 72 іnші ші ліпкъ
астфелій ка ліп пътервлій че каде по лікараре ванівко

АНДЛОХ. чело din Monarhia pe an 8. ф. сар не ожъмтате de an 4. ф. в. а. Петръ прпч. щи церп стрънне не an 12. ф. пе $\frac{1}{2}$ an 6. ф. в. а.

Петръ прінч. щі церкві стръміє по ап
12. ф. пе $\frac{1}{2}$ ап б. фл. в. в.

Инсепателе се пълтескъ пеп-
търъ лятајка бъръ къ 7. кр. ширъ
къ литече тичъ, пентра я дока бръ
къ $5\frac{1}{4}$ кр. ти пентъръ а трея ренедире
въ $3\frac{1}{3}$ кр. в. в.

компъте щи *demnitati* ей, че сънтя *и* тогът касълъ а се конкията.

În modulă aceasta dieta Apdélăvăi chea mai deosebite arătătoare din ceea ce se referă la elementele care sunt în numere.

I. Депутації de комітате, дистрікте, скавче щі четиці. кв то-
щі кам'я 102 (дінтрє ачестія, ротъні кам'я 37, саші 16,
маріаро-сесії 46).

II. Регаліїді ла олалтъ къ тоці, къді съптъ а се конкіета на
атарі din гъверній, din тавъла рефескъ ші din капій комітате-
лорд ші аі dictrіkтелорд — 120 — (dintre карі ротълі 72
саші 12 ші тагиаро-секві 36) къ тоці ла олалтъ даръ 2222
membrі къ дрентъ de boticape, лутре карі тагиарі ші секві,
— пе карі дэпъ еспериінда de пъпъ аквіш е къ пептіндъ аі
кальвла — аръ форма пътai minoritatea de 85, къ карі саръ
конфрінта о maiорітате ротъно-сасъ de 137 інші.

Магіаро-секвії ші din ачеа кавсь пар් аве дрепт් а се сьпера пептръ ачеста пропорціоне, пептръ къ ей се афль лікъ преа фаворісації прін репартіція чеа къ totvлъ недреантъ а депутацілоръ, десь каре орашеле лоръ челе п'тероасе, стътътъоре авіа din врео катева шії локвіторі, къмъ ші вупле скавне тічі секунді, алегъ къте 2 депутації. Токта de ачеа требує се рекомандъть черквілоръ de інфлюенцъ але рецімъ лігі віне воітіорія пістстръ п'тере сісів десятішівратъ къ тóтъ вр-ципда ші рогареа, ка пе вна че се сінгірвлъ тіжлокъ de dec-легаре, че кореспанде атътъ дрептъції, кътъ ші дрцелепчнені ші печесітатеі політіче !

Ли *finē* нъ п'ятемъ а нъ обсерва аічі, къ атътъ регалішті-
лорѣ кътъ ші депітаділорѣ арѣ *fi a li ce da dispne din vistiepiā*
статвлій; пептръ къ, не маї *fiindă* еї акъмъ скътії *de dape* ші
лінзестрації къ алте прівілеціе ші *ліппспітъді* ка пъпъ ла ап.
1848, апої, *fiindkъ* еї наѣ а репресента *літереселе* лорѣ про-
пріе, чі пе челеа але церей ші але прінчіпелві еї; аша нъ се
афль печі *упѣ тemeiă* аі *ліндетора*, ка съ факъ ачеста гратіс.

Bien. 15 Noembe 1861.

Събърници : ШДЛУШЬ архієпиского

шного,
Дн. Раш

Ка депутації аї панікрад

Sibiu 15 Maiu. Maiestatea Sa c. r. apostolica sa induratu prégratiosu cu decisiunea din 20 Maiu a. t. (nou) a denumi de asesori la tabă septenvirala pe asesorulu tablei re-gesci din Pest'a Marcu Popoviciu si pe disponibilulu preses dela tribunałulu comitatensu aradanu Simeon Popoviciu.— Mai departe cu decisiunea din 22 Maiu pe fostulu vice-pre-sedinte la tribunalulu de apelatiune in Transilvania Dr. M. Fiuger de Rechthorn totu in aceea cualitate la tribunalulu de apelatiune in Lembergu.

Oradea Mare 22 Maiu 1862. c. n.

Cu dorere am ceteiu in multu pretiuitulu nostru „Telegrafului Romanu“ Nrulu 34 corespondintia de langa Temisiór'a subsemnata de unu Crestinu, in care se descriu unile nedreptati ce se facu Romaniloru de catra Serbi, intru adeveru e lucru forte uritu, inse nu e de miratu, caci Serbii — sub acarora ruginita suprematia ierarchica suntu supusi bietii Romani, — suntu conlocuitorii loru, ce veti dice inse Dloru déca ve voi spune cumea aici in Oradea Mare inca se facu Romaniloru legiōne de nedreptati, din partea unei mane de Serbi si Greci, carii pe langa toate ca nu sciu limb'a serba si greca afara de unulu, totusi pretindu că in biserică inca si acu de diumetate se se carte in limbile acelle neacurate progrmu noa astioi

loru. — Romanulu fiindu dela natura blandu, li-á concesu-o aceasta, ei inse nu se indestulira, ci pentru că se poata si mai tare vatema pe Romani, se atinsera de persoana cea mai stima a noastră de aicea, de on. Domnu Nicolau Zsig a, pe care nu'lui potu ei suferi inca din anulu 1856 canda acestu predelemn barbatu puse unu capitalu de 20,000. fl. m. con. că di interesele acelui se primeasca stipendii tinerii romani lipsiti si studinti la scóolele de aice, eara dupa-ce vediu ca tinerimea se inmultiesce intemeia — dupa cum e cunoscutu on. publicu — o fundatiune scolare, prin cumperarea unei curti, acarii venitul se sustina tinerimea. — Maestatea Sa prébunul nostru Monarchu pretiuindu fapt'a aceast'a nobila, elu condacora cu crucea de auru pentru merite, — Serbi si Grecii cugetara acumu ocasiunea de binevenita, pentru că selu faca suspiciosu in ante natuniloru conlocuitoarie, desemnandulu de tradatoru de patria, pentruca a priu iti condecorarea dela Maiestatea Sa, inse resunetu nu-si astara, caci chiaru si stranii laudau pe barbatulu nostru că si pe unu filantropu bine-meritatu, eara Dnulu N. Zsig a se facea a nisi nu audi calumniile loru; menduse inse unu serbitu ca calumniele loru nu-i voru strabate la urechia, esii lua indrednire de mérsa dreptu a easa la Dnulu Nicolau Zsig a, dechiarandu-lu in facia de tradatoru de patria, cumca cresce natunie, besericsei si patriei fiii stricaciosi prin fundatiunea sa, si altele multe pe care modestia nu me lasa se le insiru; stim. nostru barbatu nu a lipsitu de alu arata la tribunalu si procesulu e in curgere. Daru se nu creda cineva ca prin aceasta sara si discuragiatiu stim. nostru barbatu in persecuarea scopului seu nationalu, astufelu in curtea fundationala, carea este intru o parte dela frunte góla, s'a dechiaratu ca va aredica inca si casa, dedesubtu cu incapere in suprafacia cu 3 dughene si apoi arediedatur'a, asie, că in decursulu celu mai multu de 15 ani, se plateasca cas'a capitalulu si interesele, prin arend'a sa, eara peste 15 ani, ori se va fi platit uori ba, senatulu fundationalu se aiba dreptu de a o luta in posesiunea sa, — timpulu se calcula dela 1 Maiu a. c. Deci fiindu declaratiunea aceast'a primita cu multiemita de senatulu fundat. si de maritulu Eppu diecesanu, s'a inchietu contractulu intre senatulu fundat. si Dnulu fundatoru pe care credu, ca senatulu fund. elu va face oficiosu cunoscute publicului romanu. Cladirea s'a si incepstu si adi mane va fi sub acoperementu. — La aceasta se inversiunara cei serbisati totu mai tare, si desipsera in comunitatea besericeasca cumca de óree in trebile fund. compete loru intiuriat'a, elevii nu potu fi primiti mai nainte pona ce comunitatea nu'i va esamina, sa hoteritu mai departe că estia se nu cutedie a stramuta prin cantarile loru in beserica cuvintele din santele carti ale noastre cu blagoslovenia, slava si norodu, prin cuvintele loru cele noa, fara se cante chirie, gospodi si apoi Dómne miluescene, ca de nu — dice unu curatoru — ii scoatemu din bisericu prin haiducii orasiului. — Toate ne-suintele Dnului advocatu T. Lazaru, de ai capacitat, fura zedarnice. — Pe noi inse nu ne dore capulu, ca statutule fund. suntu intarite prin marit'a Locutenintia, ear' intru intielesulu statutelor numai senatulu fund. are incurgere in trebile fundationale. Ce se atinge de beserica, tenerimea noastră va cantă că si pana acum, Dómne miluescene, ear' la chirie si gospodi esii va tiene gur'a inchisa. Deaca Dvoastra nu aveti copii, nu poftiti că ai nostri se va cante in limbile acele ce ei nu le pricepu, eara poporulu nostru nu va fi nici odata norodu, deaca vreti se fiti Dvoastra, fiti, nu ne pasa. — Din beserica déca togma ni-ati si scoate tinerimea noastră, mai avemu inca beserici romane in orasius, inse nu ne veti potea scoate, ca beseric'a e a noastră, suctemu in majoritate si contribuimus mai multu spre infrumusetirea besericei, ear' prin comunitate se sciti ca noi v'am lasatu, se ve misicati cum veti vrea. Ne doare ca faceti multu necazu stim. nostru barbatu Nicolau Zsig a, prin calumniile voastre, inse ne mangaiemu cu a-cea, ca unu susfletu nobilu scie totudeuna si suferi, ear' voa nu ve ramane alta decat se ve farimati intru man'a vóstra, ca nu ve poteti aruncá mai multu in capulu Romanului. — Suntetu mici si nepotintiosi si ati face si voi necaziu mare, candu ati pote. *)

X. Y. Z.

*) Noi scim ca in Oradea sa cantatu de drept'a grecesce si sirbesce de ani multi inainte de si nu erau in Oradea nici serbi nici greci ca atari. Aceast'a dă si atunci ansa la multe frecari, ce nu erau priicioase nici unei parti. Óre nu aru fi timpulu se incepe odata aceste securi capriciose si intingenduve man'a se fiti frati, cum trebue se fiti deaca nu vreti se se mestec altii in afacerile Dvóstre-Romanii nationali se dica si cate unu chirie elenson, si cate unu gozpodri pomilui, ca pentru aceea nu se voru face sirbi nici odata, daru si aceia cari vreu se fie serbi si greci se judece ca suntu putini si potu retaci déca nu pretiuescu opiniunea publica si mandatulu timpului.

Алещериле пептър в Трансилвания ши Бъгария

Фацъ къо твъдиме de faime che се кръческъ дп тóte латврile ас епра планълvi министерилvi деспре маи деңптеа десволтаре а афачерилоръ конституционале дп Трансилвания ши Бъгария, не сервеще спре ориентаре брътьбреа дп пърьшите, а къре автотъ се паре а фи къпоскътъ къ интенциопеле рецимълъ:

„Мембрът гъвернълvi трансилванъ вор треба дпкъ de акта а авеа о дпвълзито апъ, а се консълта къ cine дпсъшъ, дкъ еи ши маи департ, къ деспоиаре спедиале националътъ ши алтор пасиъл але лоръ врѣсъ съ се концидереze пъриментъ ши симплментъ de organe але интенциопеи рецимълъ ши врѣсъ съ се церезе ка ачесте, сеъ къ вор префера, ка съ зичеъ прескътъ, съ 'ш' примесъ пенсионеле. Редимъл се паре къ варем дп референца ачеста a debenitъ ла о хотържре въртось ши ел ва авеа тоатъ кавса, къ привре ла конкимареа дитеи, че не стъ дпнине, а пъши ачи юте дпнине.“

„Фацъ къ конкимареа дитеи трансилване че не стъ дп чел маи de апропе проспектъ зисърътъ маи пайнине. Към адекъва фи гъвернъл реорганиратъ дптр'въл modъ, ка рецимълъ съ фие конвансъ, къ ва авеа дп ел о цестинтий ажторингъ, се ва адъна диета, астфелий форматъ ка елементътъ таигар съ фие де ажънъ рецесентатъ дп еа, дпсъ ня ши твълъ дп ачеса търиъ, каре съ апесе пе челе лалте националътъ але Apdéléлъ симплъ да търтъри тъте але конклъселоръ еи. Апои де се ва фаче впъл компромисъ дп дипекциопеа дпдоитъ а поеи формационалъ а Apdéléлъ ши а рецесентациопеи лвъ дп статъл total, атвъчъ рецимълъ дпшъ ва пофти din маи твълте темеъръ порок ла ачеста; еръ de ня, атвъчъ се воръ ръндълъ фъръ зъбавъ алещериле дренте превъзвете дп конституциопе, ши пои къщетътъ а щи, къ пептъ ачеста евентълатае сад лвътъ тъсъръ къвените.“

„Алфелийстъ къ Бъгария. О фоие че стъ апропе de рецимъ, а къщетъ decemne de прегръвите фамеледе маи de впълъ, къ ши диета впъръсъсъе ва конкима кът de киръндъ, дпкътъ съптомъ впълформаци, ачеста есте крединчоса еспресионе а стърълъвълъ. Се паре къ дп черкврите хотържтоаре съптомъ оamenii de ачееа опиниопе, къ конкимареа дитеи с'ар пътъа фаче пътъи атвъчъ, деакъ dinainte с'ар къщига секъртатеа, къ ea ва ста din элементе, каре ар гаранта съкчесълъ впълъ дпцеленъ, сеъ дкъ с'ар дптиътила съ кадъ ачеста концеленъ, ар фи проспекте секъре деспре съкчесълъ конскрипти de алещериле дренте. Ничи пептъ впъ, пичи пептъ алга ня се веде дпкъ дестълъ de матвъръ съпандъа de ши ea дп твълте привънде са дпдрептат спре вине. Ноате къ деакъ Apdealъла ва пъши дпнине ши рецесентациопе съ се вор тримите ла сепатълъ империал, ва венъ тимълъ, къ ши Бъгария, че се исолезъ тот маи таре, се ва фаче маи капаче пептъ къщетареа статълъ впіфікъ. Ши атвъчъ ва венъ фъръ дпдоитъ тододать тимълъ, впnde аре съ добедесъкъ ши капчелария впгъръсъкъ авлъкъ, къ ea стъ къ товълъ ши некондигионатъ пе терепълъ ачелоръ припчопи, каре леа търтъпичътъ комителе Форгач, къндъ дпшъ о матвъръ кътъпънре са хотържтъ а da minистерилъ лвъ Штерлинг коплъкрапеа са. Дпсъшъ капчеларълъ впгъръсъкъ ня поате серви ла дои domnъ.

„Пресе.“

Universitatea sasască.

(Urmare.)

Dr. Tincu. Statutulu trebue se sia generalu; déca nu se va dá din тóte midilócele unei comune, atunci cum se va putea multiemti preotimea nostra, de óree multe locuri comunale dela 1848 in coace suntu date bisericilor luterane.

Macelariu. Nuse invoesce cu parerea Comitelui nici cu a lui Tincu, cum ca unde nu e nimica, acolo si imperatul sua perduto dreptulu, si cere că protopopii inca se ia parte la efeptuire ca organe bisericesci.

Dr. Tincu. D. Macelariu se vede ca nu ma intielesu. Eu nu amu disu ca de unde nui, se nu se dee.

Presidentele cugeta, ca separarea portiunei canonice aterna esentialminte dela relatiunele locali. Aceea inse e a deveratul ca ea are se se dee din averea comunelor, si forte putine voru si care nu o voru putea prestă.

Lasel (Brasovu) vorbesce despre partea formale a acestei afaceri si dice: Eu audiu ca statululu este lege. Deaca privescu la decretulu gubernialu, me indoescu despre urmarea Préinaltei intariri; formula: prin Préinalta resolutiune „nu sa amintit“ ci numai unu decretu aulicu. Imi pare reu, se facu propositiunea, ca sa se impedece punerea in lucrare a acestui obiectu. Caci trebue se scim, déca avemu inaintea noastră o lege. Eu dara propunu, ca se se amane desbaterea meritória a acestui obiectu si se se recire gubernulu pentru o

copio a decretului aulicu că se ne convingemus: să urmăruim întărirea Preinalta.

Presied. Dta ceri sistarea executarii?

Lasel. Asia e, pana nu vomu sci de că avem naintea noastră o lege.

Pres. Universitatea națională a considerat obiectul acestuia încă la an. 1848 de o măsură administrativă, ea să si pusă în lucrare în multe locuri, precum audiu din referat; ea nu se poate dărăsista numai pe temeiul unei dubietăți, deacă avem de a face cu o lege sau ba, fiind că urgența ei să recunoască încă la an. 1848.

Ranicher. Lasel are dreptă în forma. Înse și unu rescript este unu actu solemn, caci elu ne dă nedubitarea dovedă, ca în cauza această sa facutu propunere Maiestatei Sale și ca Maiestatea Sa a hotărât. De că sara primi propunerea lui Lasel aru trece erasi multu timpu.

Dr. Tincu. Deputulu Brasovului vrea se căra o copie a decretului dela gubernu, deacă inse nu aru crede nici acelui copie, ce aru fi de facutu?

Macelariu. Cere că se se decida baremu maximulu și minimulu a unei portiuni canonice, și propune că "ceastă se se indeplineasca și prin impositu", caci multe pamenturi și de ale preotimii sasesci au fost mai nainte alodiale.

Pres. observă că atunci aru trebui se se faca altu statutu—ce numai cu timpu sara potea face.

Schwarz. Aceea se lucra despre puneră în lucrare a unui statutu care se datăse dela anulu 1848. Canonica portiune va trebui se se separese după relațiunile locali. Dreptă aceea nu se poate hotari nainte, catu de mare va fi o portiune canonica. Acăstă aterna dela impregiurările locale, unde nu e nimicu, nu se va putea da nimicu.

Ranicher. Mai este și visteria statului. Sa provocatu la Bucovina. Fipsarea evantului unei portiuni canonice presupune regularea parochierilor carea în biserică gr. or. transilvana încă nu sa facutu, acăstă inse nici nu tiene de universitatea sasescă, ci ea trebue se iaie status quo, si se pună în lucrare aceea, ce sa hotărîtua la anulu 1848.

Schwarz. Se nu se amintescă pasiunea și padurile comunali, fiinduca separările trebue se se indrepte după relațiunile locali. Intrebarea formale se poate trece cu vederea.

Vittstoc. Se invocă cu propunerea referentului, că Comeslocitoriu se se recvere: că se ia în mana punerea la cale a acestui congres din 1848; conglasuescă cu Wagner asupra pasului proiectat în circulariu, caci aru fi o apucatura în Autonomia Comunelor, de că li sara presrie de unde au ele se castigă portiunea canonica. Se lucra despre ceva ce are se se sversescă pe calea administrativă. Propune o mai simplă formulare a concernintelui pasu.

Nagy (Orăștie.) Ilustrisime D-le. Consiliarii guberniale și Presiedinte alu Universitate!

Mi tienu de onore ca potu vorbi la obiectul acestu preamomentosu, care este pre tapetu. — Voiu se fiu scurtu si usioru de precepitu in vorbirea mea, — me rogu de putina atenție.

In recuștiunea Escoletiei Sale a Episcopului e vorba „că preotii gr.-resariteni se capete portiune canonica din avere a fundului Regescu“ etc. — Aceasta idea nu este nouă, încă în 3-a Aprilie 1848 au hotărât Gubernul regescu, că preotii gr.-resariteni se capete portiunea canonica — cerere mai dreaptă că acăstă nu credu se se fi mai pertractat pre măsă verde a acestei universități.

Preotii gr.-resariteni neuniti pana la anulu 1848 n'aveau nemicu, traiau cumu puteau, pana ce preotii protestanti lacuitorii pre fundulu regescu erau nespusu de bogati, — fiind că capetă decima din totă comunele in cari aveau ceva funcțiune, si dela totu omulu fară deosebire de religiune. — Eu cea deanteiu legă „scrisa despre decima“ o tienu de cea mai nedreptă: de orece preotii protestanti nu numai dela cei ce su de o religiune cu ei, ci si dela toti locuitorii din comunele fundului regescu fară deosebire de religiune culegeau decimă.

Si acum de si preotii protestanti locuitori in fundulu regescu au pierdutu decimă in natura totusi sau despăgubitu pana la abundantia — dara bietulu preotu gr.-resariteanu totu seracu a remasă si numai cu osteneala si cu lucru greu se poate sustineea pre sine si pre famili'a sa. —

Nu me miru că preotii greco-resariteni in anii cei lungi inainte de 1848 n'aveau nemicu, de că cugetu la institutiunile subtili cari amu traitu atunci; — dă de că cugetu că in cesti 14 ani dela 1848 incoce totu nu sa facutu destulul acelei decisiuni guberniale din 1848 „ca odeca preotilor gr.-resariteni se li se dea portiune canonica“ — intradeveru trebuese me miru de paciuntia cea mare, ca respectivii asia de frumosu se róga, pentru

aceea că ar putea se pretinda, in urmă a egală indreptătiri.

Si ordinariatulu au solicitat decisuna finală a acestui obiectu, si Ilustrisimul D-nu Presedinte inca'l numerose urginte, me rogu dar' si eu de universitate că se ia acestu obiectu in ponderositate si Preotilor gr.-resariteni se li se dea portiune canonica — ori in care parte a fundului Regescu se se n'cepa, numai se se inceapa; — că se vada poporele ca se face destul cerintei celei drepte. —

Domnilor! Au trecutu tempulu candu se'n descula u o meniicu vorbe gole si minciuni frumos, fapte se ceru acum, si inca fapte spre folosulu si binele poporului — trebuie se facem bine, se facem dreptate, pentru care si acumu avem ocasiune frumos; se damu dara Preotilor greco-Resariteni portiune canonica; se le damu atătu, cu catu preoti se potă traii din ea, după cum cere starea loru si se'si potă tinea familie. —

Pres. observă că in universitatea aceasta aru predomni mai inainte intențiunea a executa legea, decatu a o impedeaca. Universitatea indrepta obiectul acolo, unde sta executiv'a. Despre modulu si chipulu executarii nu poate decide Universitatea, caci lipsescu datele necesarii.

Wagner. D. Nagy sternesce prepusulu, că cum Universitatea saseasca aru vrea se amane intrebarea despre portiunea canonica pentru preotimia greco-orientala si că candu ea nu aru vrea sa fia dreptă catra această pretime. Dupa ce inse numai unu membru al Universitatii si si acestă numai din temiu formalu a cerutu amanarea obiectului, si elu insusi aru fi mersu numai din punctu de statuie alu economiei de statu candu sa pronunciati asupra separarii de paduri si de pasiune, de aceea se ingredesc densulu, că candu elu aru fi in contra separarii portiunei canonice.

Nagy dice că a fostu reu intielesu; elu nu a vrutu se invinu universitatea. Aceea inse sta vertosu, ca cauza această se trage inca din anulu 1848, si pentru aceea se roaga că se se grabeasca cu punerea ei in lucrare.

Lasel. Dupa ce vede ca propunerea lui nu află rezunantia elu se dechiara pentru amendamentul lui Wagner, ca adeca pasulu in circulariu se se aduca in consonantia cu cuvintele statutului.

Schneider. Numai urgentă obiectului ilu indemna a trece peste cele formală. Elu partinesce referat'a cu amendamentul lui Wagner si se poate dice deputatul de lemne.

Gull este de parere ca nică cele formală in cestiu nu potu fi nepasatorie, caci sau trimisu totdeauna Natiunei Emise oulice. Elu e dara invoitu cu referat'a, se asotiesce amendamentului lui Wagner, daru propune totu odata se se recuire gubernulu pentru o copia a Decretului Cancelariei aulice.

Schwarz se dechiara asupra expresiunei „Deputatul de lemne, tot cam asia si

Dr. Binder caci ea nu se cuprinde in statutu. Se nu se dea mai putinu, inse nici mai multu decatu ce se dice in statutu.

Pres. intreaba de că vreă ca se se mai continue desbaterea si după ce nu se areta niminea, reasuma si dice: ca elu constată mai intaiu cum ca nu e niminea care aru fi in contra republicarii acestui statulu, si ca punerea in lucrare a lui se se lese in voi'a oficiolatorilor cercuale sub privighiare Comeslocitoriu, ca divergintă sta numai in privintă a pasului in proiectatul circulariu despre eventuala separare a portiunei canonice din padurile si pasiunele comunali, ca majoritatea a primitu schimbarea concernintelui pasu in cuvintele:

„in intielesulu statutului universitatii din 3 Aprilie 1848“

Pres. pune apoi intrebarea: se se recuire gubernulu după propunerea lui Lasel pentru o opia a decretului aulicu seu ba? Majoritatea refusa statulu cestiu.

Lasel insinu votu separatu asupra expresiunei, „lege“ in circulariu. Decretele aulice si guberniale nu suntu legi pentru natiunea sasescă.

Veni pe tapetu alu doilea obiectu.

Pres. amintescă ca sa decisu inca in 12 Mart. c. n. că se se trimita o deputatiune la Vien'a care cu comitele loctioriu sa starnescă o favoritarie deslegare a punct-lorii cuprinse in representatiunea Universitatii sasesci natiunale; se aduca la inchere cestiuaria salarială a amploiatilor in Sachsenlandu; se исcusescă mai aproape situatiunea cu privire la operate si se relaționează despre ea, ca universitatea națională sasescă se poate aduce decisiuni, care aru promite rezultat. Presedintele aiapta la respunzata care jace asupra universitatii adunate acum si demuestra, ca fiindu ca deputatiunea trimisă are misiunea, a duea la deslegare gravele cestiu care le a avut universitatea

